

платіжного балансу відіграє істотне значення у визначенні економічної політики країни. Рівноважний платіжний баланс є гарантом фінансової стабілізації.)), натомість самі завдання мають бути чітко персоніфікованими («Чи не виглядає, на Вашу думку, більш передбачуваним та виваженим запровадження фіксованого обмінного курсу (рекомендація Г. Манделла, 1991) для попередження доларизації економіки та фінансової стабілізації як передумови економічного зростання?»). При цьому уже в самому формулюванні завдань слід «захити» багатовимірність та неоднозначність відповідей («Чи виглядає необхідною в умовах макроекономічної нестабільності й уповільнення темпів зростання, які спостерігаються в Україні протягом останнього року, зміна політики в галузі залучення інвестицій та одночасового переходу до використання переважно внутрішніх заощаджень?»).

З огляду на це важливо визначити ролі, які буде виконувати аудиторія. Делегування повноважень на керування процесом, передача ролі «батька» та «дорослого», чітке формулювання проблеми передбачають, що викладач візьме на себе роль «дорослого», залишаючись, за Єршовим, у «прибудові поруч». По-кращить результат і визначення складу груп та арбітрів (наявність груп, сформованих за принципом «кінестетик — візуаліст — аудіаліст — комп'ютер» чи однорідних — «візуалістів», «аудіалістів» тощо).

Зрештою, певний елемент маніпуляції все одно буде присутній у традиційній оцінці результату такого заняття, якщо подати його у вигляді оцінки; на нашу думку, більш логічним є оцінити зусилля студентів узагальненням, в якому були би присутні елементи, розроблені кожною з «груп», без використання термінів «невдало», «невірно», «нелогічно» тощо.

*Л. М. Петренко, асист.,
Ю. М. Красюк, старш. викл.,
кафедра інформатики*

ПРО НЕОБХІДНІСТЬ ПЛАНУВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

В умовах швидкого зростання обсягу знань, коли викладач змушений подавати великий об'єм наукової інформації в обме-

жений час, а студент — сприймати і засвоювати її, педагогічний процес стає дедалі складнішим та різноманітнішим. Зорієнтуватись у процесі навчання з вибором форми та виду самостійної роботи студентів стає дедалі складніше. Особливо це відчувається при вивченні інформатики, де частка самостійної роботи студентів у оволодінні дисципліною досить велика. Тому виникає потреба в створенні плану самостійної роботи студентів. Говорячи про планування самостійної роботи у навчальному процесі вищої школи, слід вияснити якого відрізка змісту освіти вона стосуватиметься. Процес тематичного планування вміщує процес планування самостійної роботи, розглянемо в етапах тематичного планування елементи планування самостійної роботи.

Етап формування цілей навчання, що відповідає навчальній темі. Рідко освітня ціль, на яку спрямована самостійна діяльність студента під час виконання ним самостійної роботи, різко відрізняється від освітньої цілі сформульованої до теми. Щодо розвиваючої цілі, то слід зауважити, що сама реалізація позитивно мотивованої самостійної роботи несе досягнення такої цілі, оскільки вимагає прояву волі, самостійності, уміння долати труднощі, передбачає активізацію розумової діяльності студента.

Етап здійснення логіко-дидактичного аналізу навчального матеріалу відповідно до запропонованої викладачем літератури, яка цю тему реалізує, містить у собі процес оцінювання доступності цього матеріалу (з урахуванням індивідуальних особливостей студентів) для самостійного опрацювання студентами. Проведення таких самостійних робіт може бути різним, як за видом, так і за формою. Наприклад, опрацювання теоретичного матеріалу наперед конкретним студентом (індивідуальне завдання), систематизація та узагальнення теоретичного матеріалу групою студентів; розв'язування практичних завдань за новою темою індивідуально чи наперед сформованим колективом (малими групами).

Етап побудови структурно-логічної схеми навчального матеріалу теми супроводжується виявленням у ній таких логічних зв'язків, які студенти можуть встановлювати самі, тобто проявити в навчанні самостійність. На основі такого аналізу викладач у подальшому може спланувати самостійну роботу студентів, спрямовану саме на створення тієї навчальної ситуації, в якій студент сам здійснюватиме потрібний аналіз, синтез, порівняння, аналогію.

У зв'язку з цим виникає потреба у створенні форми плану самостійних робіт у навчальному процесі, яка б дозволяла враховувати всі вище згадані аспекти. Така форма плану має бути, з одного боку, придатна для використання в будь-якій академічній групі і кожному викладачеві, з іншого боку, повинна бути зручною для відображення різних моделей систем самостійної роботи студентів у навчальному процесі. Тобто форма плану самостійної роботи у навчальному процесі повинна включати:

- самостійні роботи за дидактичною ціллю;
- навчаючі, контролюючі самостійні роботи;
- індивідуальні, групові, фронтальні форми організації самостійної роботи;
- час виконання, критерії оцінювання самостійної роботи.

Запропонована форма плану дозволить створити модель системи самостійних робіт, завдяки якій можна буде здійснити диференціацію навчання за ступенем розвитку умінь та навичок (індивідуальна, групова, фронтальна роботи), властивостей розумової діяльності (роботи за зразком, реконструктивні, творчі), індивідуальним темпом навчання для кожного студента, сприяти створенню мотиваційної системи щодо вивчення теми.

В. В. Петрович, старш. викл.,
кафедра обліку в кредитних і бюджетних установах
та економічного аналізу

МОТИВАЦІЇ І ПІДСУМКОВА ОЦІНКА РЕАЛІЗАЦІЇ ТРЕНІНГОВОЇ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЧНОМУ АНАЛІЗІ

В контексті модернізації вищої освіти України визначені основні напрямки підвищення якості підготовки фахівців згідно вимогам Міжнародних стандартів. Серед цих напрямів важливе місце займає впровадження тренінгової технології в навчальному процесі. Головним призначенням застосування тренінгового процесу має бути засвоєння та стабілізація професійних навичок студентів, набутих ними під час теоретичних та практичних занять з певної дисципліни. Разом з тим, тренінг є важливим засобом щодо творчого самовираження студентами власних думок, ідей та формування на цій основі певної концептуальної системи. Використання в процесі здійснення тренінгу уніфікованої інфор-